

**ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**ARDAHAN-KARS-IĞDIR-AĞRI
PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
PLAN DEĞİŞİKLİĞİ RAPORU**

OCAK 2017

İÇİNDEKİLER:

1. GİRİŞ	2
2. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREKÇELERİ.....	3
3. ARDAHAN-KARS-IĞDIR-AĞRI PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ KARARLARI	4

1. GİRİŞ

Çevre Düzeni planları dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere kalkınma planları ve varsa bölge planları temel alınarak yapılan ve tarım, turizm, konut, sanayi, ulaşım vb. genel arazi kullanım kararlarını, politika ve stratejilerini belirleyen, bölge veya havza bazında hazırlanan, plan hükümleri ve plan açıklama raporuyla bütün olan üst ölçekli fiziki planlardır.

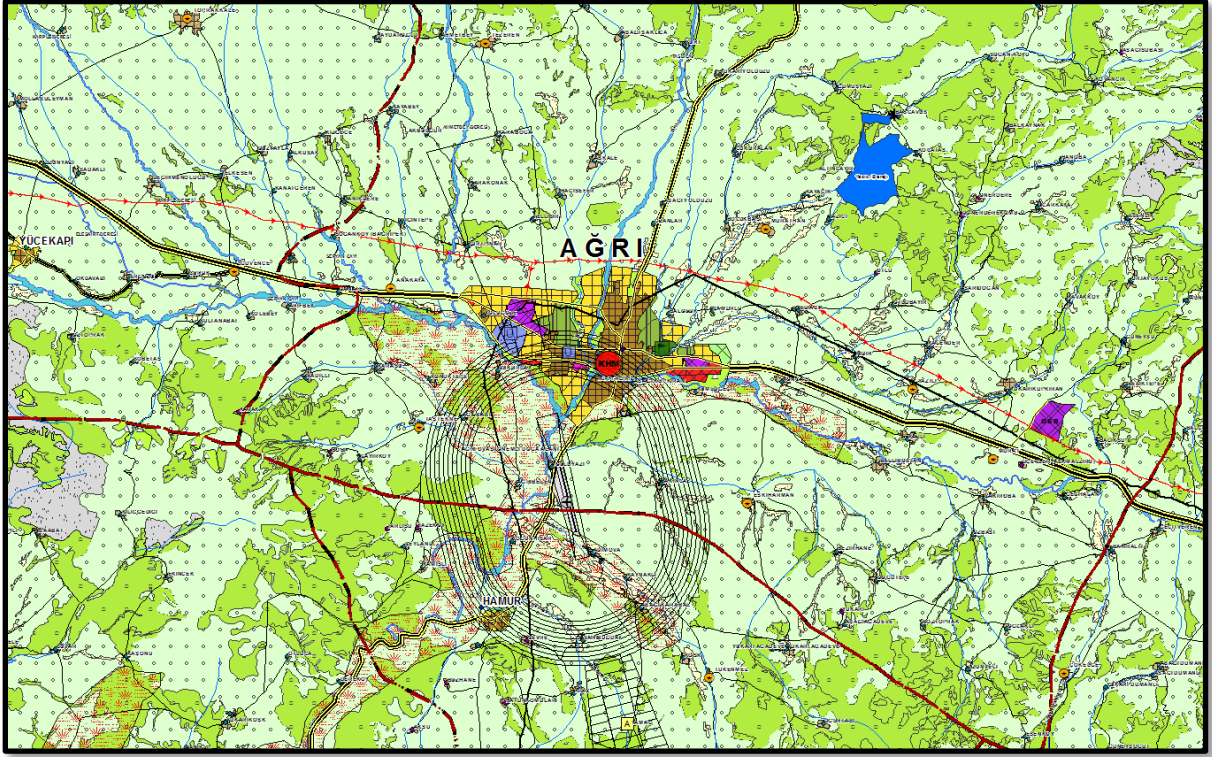
Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı İlleri'nden oluşan planlama bölgesi ülkemizin kuzey doğusunda bulunmaktadır. Bölgenin yüzey şekillerinde dağlar, platolar, yaylalar, ovalar ve nehirler geniş yer tutmakta olup bölge illerinin rakımları genel olarak yüksektir.

Ağrı 1640 m Ardahan 1800 m. ve Kars 1768 m. rakıma sahipken bölgede mikro klima özelliği gösteren Iğdır ili ise 800 – 900 m rakımda bulunmaktadır. Bu durum Iğdır ili hariç kış koşullarının uzun ve ağır geçmesini beraberinde getirmektedir. Iğdır ise, Akdeniz iklimi özelliği göstermektedir.

Tarım ve hayvancılık bölgenin temel geçim kaynağını oluşturmakta olup yüksek platolarda geniş otlak alanları bulunan bölgenin sahip olduğu coğrafi yapısı hayvancılık için avantaj sağlamaktadır. Ancak bölgede kış mevsiminin uzun sürmesi tarımsal üretimi etkilemektedir. Tarımın büyük oranda doğa koşullarına bağlı olması bölgenin tarımsal üretimini ve gelişmesini etkilemektedir. Aynı zamanda bölge içinde görülen mekânsal farklılıklar, tarımsal üretim çeşitliliğini ve seviyesini değiştirebilmektedir. İklim koşulları, coğrafi yapı, pazara yakınlık gibi etkenler bu farkların ortaya çıkmasında neden olmaktadır.

Bu coğrafi koşulların yanısıra, Kalkınma Bakanlığı (mülga DPT) tarafından 2003 yılında hazırlanan İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması'na göre genel gelişmişlik bakımından Kars ili 67, Ardahan 74, Iğdır 69 ve Ağrı 80. sırada yer almakta iken 2011 yılında güncellenen 2014 – 2023 TRA2 Bölge Planı çalışmasına göre Kars 68, Ardahan 71, Iğdır 69 ve Ağrı ili 79. sıradadır. Bu durum bölgenin durumunda dikkate değer olumlu değişikliklerin oluşmadığı, bilakis ülke geneline kıyaslandığında olumsuz bir tablo ortaya çıktığını göstermektedir. Bu çalışmalar kapsamında bölgenin temel kamu hizmetleri konusunda Türkiye'nin en geri kalmış bölgelerinden birisini oluşturduğunu ve dolayısıyla kamu hizmetinin nitelik ve nicelik olarak artırılmasının bölgede hayati önem taşıdığını göstermektedir.

Bölgeye yönelik yürürlükteki Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı incelendiğinde ise bu bölgesel niteliklerin plan kararlarında yansdığı görülmektedir.

2. Plan Değişikliğinin Gerekçeleri:

Yürürlükteki Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı kapsamında "Ekoturizm Alanı" yapılmak istenen çeşitli faaliyetlere ilişkin talepler Bakanlığımıza iletilmiş olup söz konusu taleplerin 14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği ve 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı amaç, ilke ve stratejileri çerçevesinde incelenmesi neticesinde;

- Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı – Plan Hükümlerinin "4. Tanımlar" başlığı altında "4.24. Ekoturizm Alanları: Doğal kaynakların sürdürülebilirliğini güvence altına alarak; yayla turizmi, ornitoloji (kuş gözleme) turizmi, foto safari, akarsu sporları (kano-rafting), çiftlik turizmi, botanik (bitki inceleme) turizmi, bisiklet turları, ath doğa yürüyüşü, kamp-karavan turizmi, mağara turizmi ve dağ turizmi gibi doğal çevreyi ve biyoçeşitliliği koruyan, yöre halkının refahını ve yöre kültürünü gözetilen turizm faaliyetlerinin gerçekleştirildiği alanlardır." tanım maddesinin yer aldığı; ancak 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında bu tanım maddesinin yer almasına rağmen, plan hükümlerinde "Ekoturizm Alanları"na yönelik herhangi bir plan kararının yer almadığı, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında Ekoturizm faaliyetlerine ilişkin olarak plan kararlarının ve alt ölçekli plan çalışmalarının yönlendirilmesinin sağlanması gerektiği,

- Ayrıca, 1/100.000 ölçekli ÇDP – Plan Hükümlerinin "8.8. Tarım Arazileri (5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa Tabi Araziler)" başlığı altında "8.8.7. Tarım arazilerinde yapılacak tarımsal amaçlı yapılar için bu plan ile verilmiş olan yapılanma koşulları aşılmamak kaydıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu "Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği"nin 6. Bölümünde belirtilen esaslara uyulur." hükmünün yer aldığı; ancak

“8.9.Tarım Arazileri (3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununa Tabi Araziler)” başlığı altında bu hususta bir açıklamanın yer almadığı anlaşılmıştır.

3. Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği Kararları

Bu kapsamda; yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda, uygulamada yaşanan sıkıntıların giderilmesi, alt ölçekli plan çalışmalarının yönlendirilmesinin sağlanması ve maddi hataların giderilmesi amacıyla; Ardahan-Kars-Iğdır-Ağrı Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı - Plan Hükümlerinin,

- “8.4. Turizm Tesis Alanları” başlığı altına;

“8.4.6. Ekoturizm Alanları

Bu plan ile belirlenen veya alt ölçekli planlarda belirlenebilecek olan bu alanlarda; agro (çiftlik) turizm, at ile gezinti etkinliği, dağ bisikleti etkinliği, dağcılık etkinliği, doğada serbest yürüyüş, kamping/çadırli kamp, kuş gözlemciliği, mağaracılık, trekking, yamaç paraşütü etkinlikleri için uygun alanlar bilimsel yöntemlerle belirlenecek ve çevreye olumsuz etki yapmayacak şekilde planlanması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Bu alanlarda aile işletmeciliği şeklinde pansiyonlar, çiftlik evleri, dağ evleri vb. Konaklama kullanımları, yeme-içme tesisleri ile yöresel ürünlerin satış üniteleri yer alabilir. Geleneksel mimarinin ve doğal yapının korunması esastır. Yerel kaynakların kullanımını sağlanacaktır. Bu kapsamdaki uygulamalarda turizm tesislerinin belgelendirilmesine ve niteliklerine ilişkin yönetmelik hükümlerine uyulması zorunludur.

Bu alanlarda yapılanma koşulları: Maks. Emsal=0,10 maks. Bina yüksekliği=7,50 m. (2 kat) yapı yapılabilecek min. Parsel büyüklüğü=5.000 m²'dir.” plan hükmü,

- “8.9.Tarım Arazileri (3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununa Tabi Araziler)” başlığı altına;

“8.9.8. Tarım arazilerinde yapılacak tarımsal amaçlı yapılar için bu plan ile verilmiş olan yapılanma koşulları aşılmamak kaydıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu “Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği”nin 6. Bölümünde belirtilen esaslara uyulur.” plan hükmü eklenmiştir.